

MILJONER TILL HUNDFORSKNING

Agria och Svenska Kennelklubben Forskningsfond beviljar årligen medel till olika forskningsprojekt i Sverige, Danmark, Finland och Norge. Under förra året kom 62 ansökningar in till fonden; inte enbart för forskning kring hund utan även projekt om katter och marsvin. Femton projekt beviljades pengar för ett, två eller tre års forskning, de flesta (elva projekt) ska på olika sätt förbättra livet och hälsan för våra hundar.

Mellan fem och tio procent av alla hundar drabbas av hjärtsjukdom, den vanligaste är kronisk hjärtklaffsdegeneration, MMVD (Myxomatös mitralisklaffsjukdom) som står för mellan 75 och 80 procent av de diagnostiserade hjärtfelen. Dr Peter Karlsson-Mortensen ansvarar för ett projekt vid Köpenhamns universitet: "Ett komplett projekt för att hitta de genetiska orsakerna till MMVD hos hundar". MMVD resulterar i hjärtklaffar som inte kan stängas om de borde, vilket gör att blod läcker bakåt i varje hjärtslag vilket får allvarliga konsekvenser för hundens hälsa och välbefinnande. Man vet att generna i kromosomerna 13 och 14 har betydelse för MMVD och teamet kring Karlsson-Mortensen ska nu analysera dessa kromosomer i detalj med målsättning att få fram ett genetiskt test för att i framtiden via test och urval av avelsdjur kunna eliminera sjukdomen.

Höftledsdysplasi, HD, är en annan vanlig sjukdom hos hundar. Det är en till stor del ärftligt betingad utvecklingsrubning, en felaktig utveckling av höftleden som främst drabbar medelstora och stora raser. Det har visats att sjukdomen har en uppskattad ärftlighet mellan 0,2 och 0,6 inom svenska hundraser. I ett samarbete mellan Köpenhamns Universitet, Uppsala universitet och SLU med Dr Maja Arendt som huvudsökande ska man med hjälp av genetisk data från hundar registrerade i SKK, utföra en stor genetisk associationsstudie för att identifiera de genetiska riskfaktorerna för sjukdomen. Dessutom är höftledsdysplasi ett problem även hos människor, som drabbar omkring ett av 1000 nyfödda barn, och man hoppas att resultaten från denna studie även kan få ett stort komparativt värde.

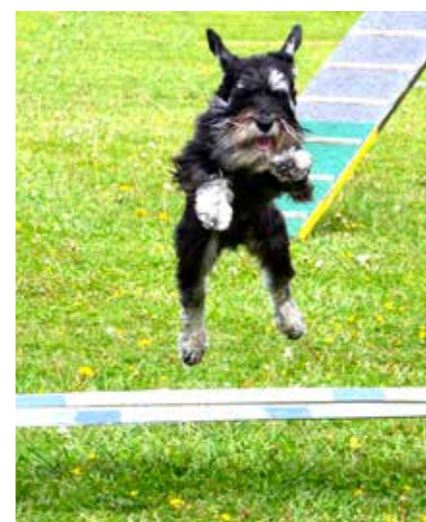
Övervikt är ett växande problem hos hundar och man har gjort uppskattningen att ungefär halva den svenska hundpopulationen är överviktig och därmed riskerar försämrad hälsa, som förkortad livslängd och ett tidigare utvecklande av olika kroniska sjukdomar. Under de senaste åren har betydelsen av tarmfloras sammansättning och dess betydelse för hälsa och sjukdom intresserat forskare på humansidan och forskning har visat att tarmfloran kan associeras både med fetma och andra metabola sjukdomar. Hundar har oftast en enformig kosthållning och äter samma foder varje dag. Det blir därför viktigt att fodret har rätt sammansättning för att hunden på sikt inte ska utveckla sjukdomar orsakade av fodret. Docent Johan Dicksved på SLU i Uppsala har därför fått medel ur Forskningsfonden för ett projekt med målsättningen att öka kunskapen

Övervikt drabbar många hundar, ungefär hälften av svenska hundar är överviktiga och riskerar försämrad hälsa och förkortad livslängd.

om hur olika foder påverkar ämnesomsättning, mättnadsreglering och tarmhälsa hos hundar. Det är en två-årig nutritionsstudie där tre foder med olika kolhydratkällor (vete, råg eller havre) kommer att utvärderas efter att de konsumerats, under fyra veckor. Träck, urin och blodprover samlas in och analyseras med en bred arsenal av metabola analysmetoder för att studera fodrens effekter.

Det pågår mycket forskning med målsättning att få fram användbara DNA-tester. Ett projekt som nu går in på sitt andra år drivs av professor Frode Lingaas på Veterinärhögskolan i Oslo och rör njursjukdomar. Årftlig njursjukdom är vanlig hos många raser och leder till sämre livskvalitet och tidig död hos många hundar. I projektet studerar man två olika njursjukdomar: CFGN (kollagenfibrös glomerulonefropati) och NA (njuramyloidos). Genom att jämföra generna hos sjuka och friska hundar med genetiska markörer och helgenomsekvensering, kommer det att vara möjligt att identifiera genregioner och mutationer som orsakar dessa njursjukdomar. Projektet följer planen och forskarteamet skriver i sin årsrapport att man gjort betydande framsteg framför allt när det gäller CFGN. Projektet ska presentera en vetenskaplig slutrapport runt årsskiftet 2021/-22.

På Kungliga Tekniska Högskolan, KTH, i Stockholm håller professor Peter Savolainen i projektet "Identifiering av gener selekterade vid domesticeringen av hunden" där även forskare på universitetet i Budapest deltar. Projektet syftar till att identifiera vilka gener som var involverade i de förändringar som förvandlade vargen till tamhund. Resultaten kommer att ligga till grund för att förstå hundbeteende

Forskningsfonden har också beviljat anslag till några projekt som handlar om hundarnas hälsa och välbefinnande under arbete, till exempel veterinär Anna Boströms treåriga projekt "Fysisk belastning under agilityprestationer hos hund" som är inne på sitt andra år. Foto Lena Heimlén.

och ämnesomsättning och för att identifiera de genetiska orsakerna bakom metaboliska, mentala och beteendestörningar hos hundar. Studien är av stor relevans och viktig för framtida hundavel.

Bland pågående projekt som beviljats pengar för ett sista år av forskningen kan nämnas docent Anna Berghs projekt "Effekt av TENS på hund med artros, utvärderat med ny användarvänlig sensorteknik" med det övergripande målet att förbättra diagnostisering och behandling av smärta från rörelseapparaten hos hundar och bredda den utvärderings- och behandlingsarsenal som erbjuds. Vetenskaplig slutrapport beräknas till sommaren 2022.

Forskningsfonden har också beviljat anslag till några projekt som handlar om hundarnas hälsa och välbefinnande under arbete, till exempel veterinär Anna Boströms treåriga projekt "Fysisk belastning under agilityprestationer hos hund" som är inne på sitt andra år. Projektet är en del i en doktorandutbildning vid Veterinär-fakulteten, Helsingfors Universitet i Finland och syftar till att kartlägga de fysiska krav som ställs på hundarnas muskler och skelett under utövande av agility. Man undersöker vilken påverkan hundarnas fart, banunderlag och träningsintensitet har på hundarnas kropp och hälsa.

Dr Helena Igelström, klinisk lektor i fysioterapi på institutionen för neurovetenskap, Uppsala universitet och dr Ann Essner, fysioterapeut ska i ett tvåårigt projekt kartlägga skadebild och samband med risk- och skyddsfaktorer hos svenska sporthundar. Forskarna skriver i ansökan att sport- och arbetande hundar är mycket motiverade under fysiska prestationer och de kan därmed vara mer benägna att skadas. Det är dock lite känt om epidemiologin för sportrelaterade skador hos hundar. Det övergripande syftet med projektet är att förbättra hälsa och välfärd hos arbetande hundar genom att generera evidensbaserad information om exempelvis fysisk aktivitet, idrottspecifikt träning och skador hos hundar som deltar i tävlingar för brukshundar och arbetande hundar.

Samtliga nya och pågående projekt finns presenterade på Forskningsfondens webbsida www.hundforskning.se, där även tidigare projekt finns presenterade. Uppdateringar och nyheter inom svensk och internationell forskning finns på Fondens Facebooksida.

UPPDATERAT FORSKNINGSPROGRAM

Agria och Svenska Kennelklubben Forskningsfond delar årligen ut omkring nio miljoner kronor till forskning som rör hund, katt och andra små sällskapsdjur. Pengarna kommer dels från att Agria avsätter en del av premieintäkten och dels från avkastningen från SKKs tre forskningsfonder. Målsättningen är att forskningsresultaten ska komma till praktisk användning och "ge goda förutsättningar för framgångsrikt avelsarbete, bättre djurhälsa och djurhållning" som det står i fondens forskningsprogram.

FAKTARUTA

Agria Djurförsäkring och Svenska Kennelklubben beslutade 2008 att samordna sina forskningsfonder för sällskapsdjur med gemensam administration, en gemensam forskningskommitté som bedömer ansökningarna samt en gemensam styrgrupp för ledning av samarbetet. De fyra fonder som fördjupat sitt samarbete är:

Agrias Forskningsfond avseende forskningsmedel för smådjur, Bertil Lagerblads forskningsfond, Stiftelsen Ulla Segerströms och Bertil Sted-Grens Fond och Svenska Kennelklubbens Forskningsfond.

Agria och SKK Forskningsfond är till för att främja forskning om sällskapsdjur inom områden som veterinärmedicin, genetik och etologi men även forskning om sällskapsdjurens psykiska, sociala och ekonomiska betydelse.

Agrias forskningsmedel för hund och katt, cirka 8 miljoner kronor, placeras i forskningsfonden som tillsammans med avkastningen från SKKs fonder ger närmare 9 miljoner kronor årligen för forskning.

Forskningsprogrammet revideras med jämna mellanrum och under våren 2020 presenterades det som ska gälla fram till 2023. Det är inga revolutionerande förändringar jämfört med det tidigare forskningsprogrammet, men forskning kring katt har fått större utrymme liksom forskning inom hum-sam området (humaniora – samhällsvetenskap), det vill säga djurens betydelse för människan och samhället, två områden där det behövs mer forskning.

"Djuren blir allt viktigare för oss människor, vilket inte minst blev tydligt när corona-pandemin slog till i våras" säger Anne-Sofie Lagerstedt, ordförande i Agria och SKK Forskningsfondens forskningskommitté. "Sällskapsdjuren är för många både familjemedlem och kompis och dessutom blir det allt vanligare att de även är våra arbetskamrater. Utöver traditionella tjänstehundar hos polis, tull och liknande ser vi fler och fler hundar inom vård, omsorg och skola. Vi vet från såväl svenska som internationella studier att detta ger många fördelar för alla inblandade, men Fonden skulle gärna se mer forskning i ämnet, inte minst de ekonomiska effekterna."

Forskningsfonden har listat tre områden som man prioriterar de kommande åren:

- > Sällskapsdjurens fysiska och mentala hälsa, prestation och välfärd
- > Sällskapsdjurens reproduktion och uppfödning
- > Sällskapsdjurens roll för människan och samhället

Räddningshund, foto Pixabay Reinhard Thranier

Sällskapsdjurens fysiska och mentala hälsa, prestation och välfärd

Några forskningsområden som lyfts fram som viktiga i forskningsprogrammet är hundars och katters tandhälsa; tandsjukdomar är en ofta förbisedd diagnos som orsakar onödigt lidande. Till exempel är tandresorption (TR, benämndes tidigare FORL) en vanligt förekommande sjukdom som drabbar ungefär en tredjedel av våra katter och är ett mycket smärtsamt tillstånd.

Mag- och tarmsjukdomar är ett annat stort problem hos våra sällskapsdjur och en vanlig orsak till veterinärbesök. Orsakerna till sjukdomarna kan vara allt från ofarlig magsjuka till livshotande tillstånd och hos katt är till exempel felint coronavirus en vanlig orsak till sjukdom i matsmältningssystemet. Även katters parasiter i samband med mag- och tarmsjukdomar behöver ytterligare belysas.

Olika typer av hudsjukdomar är också vanliga hos både hundar och katter och dessutom ofta plågsamma. Dessutom kan de vara svåra att diagnostisera och många gånger är bakomvarande faktorer inte fullständigt kända varför Forskningsfonden uttalar att såväl studier som kartläggning av problemkomplexet är mycket angeläget.

Det finns en hel del forskning kring hundars beteende, men när det gäller katt behövs mer forskning rörande kattens sjukdomar och beteendeproblem på grund av miljöfaktorer, då man vet att en del av dessa problem är en följd av att katter hålls i stora grupper.

Precis som människor blir sällskapsdjuren allt äldre. Forskning rörande gamla djurs vårdbehov i kombination med etiska ställningstaganden behövs. I takt med att veterinärvården blir allt mer avancerad och djurägarna ställer allt högre krav på olika former av behandling, finns behov av vägledning och etiska riktlinjer samt även kanske olika typer av vårdprogram, likt de som finns inom humanvården. I takt med den veterinärmedicinska utvecklingen kommer nya kirurgiska och medicinska behandlingsmetoder och nya diagnostiska metoder. Tyvärr saknas många gånger uppföljande studier, varför den här typen av studier är angelägna.

Sällskapsdjurens reproduktion och uppfödning

Ett annat prioriterat område är sällskapsdjurens reproduktion och uppfödning. Forskningsfonden skriver bland annat att ett eftersatt område hos hund och katt är vilka egenskaper som gör dem till goda mödrar till sina ungar och hur de goda moders-egenskaperna nedärvs, men också hur de påverkar ungaras fysiska och mentala egenskaper senare i livet.

Inom hundaveln är det människan som gör avelsurvalet varför det är människans ansvar att använda avelsdjur som nedärvs en god reproduktionsförmåga. Forskningsfonden ser det som önskvärt att man kartlägger de genetiska och miljömässiga faktorerna som bland annat ligger bakom en god fortplantningsförmåga och även avvikelserna från detta och i synnerhet då de faktorer som ligger bakom svårigheterna hos flera hundraser att föda sina valpar naturligt.

Den ökande trenden att kastrera hanhundar och tikar av andra skäl än medicinska, vill Forskningsfonden se studier som kartlägger hur kastration påverkar hundars mentalitet och fysiska hälsa. Minst lika viktigt är också att ta reda på om kastrationen får den effekt som djurägarna förväntat sig efter ingreppet.

Sällskapsdjurens roll för människan och samhället

På flera ställen nämns att Forskningsfonden förutom veterinärmedicin, genetik och etologi vill se mer forskning kring sällskapsdjurens psykiska, sociala och ekonomiska betydelse för människan och samhället och framhåller området som mycket viktigt.

Fonden har genom åren beviljat anslag till ett flertal projekt och inom kort väntas vetenskapliga rapporter från bland annat Göteborgs universitet där docent Anna Bendz bedriver forskning under rubriken "Hunden, människan och samhället" samt från Veterinärhögskolan i Oslo där professor Frode Lingaas leder projektet "Hundens inflytelse på human fysisk och psykisk hälsa". Per Jensen, professor i etologi vid Linköpings universitet, har ett forskningsprojekt "Stress och livsstil – påverkas hundar och deras

ägare lika?" vars resultat kommer att redovisas inom något år. För att nämna några exempel.

Fonden pekar även på vikten av att förstärka relationen djur – människa – samhälle genom att skapa ökad förståelse för djurens betydelse och för de positiva effekter djuren har både på enskilda individer och på samhället i stort. Målsättningen med alla projekt är för övrigt att resultaten ska ha praktisk nytta för djur och djurägare, eller ordagrant som det står i forskningsprogrammet:

Förutsättningar för att anslag ska beviljas är att ansökta projekt håller hög vetenskaplig standard och är av hög relevans för av fonden prioriterade forskningsområden. Medel kan beviljas för fleråriga projekt (max 3 år). Mottagare ska årligen skriftligen redovisa sina resultat till forskningskommittén och när projektet är slutfört ska en slutrapport och en ekonomisk rapport redovisas.

Även inom andra fonder och stiftelser ser man att trenden går mot mer forskning i hum-sam området till exempel inom hästforskningen där man mycket målmedvetet arbetat för att ansökningar om den typen av projekt ska bli fler och givetvis bättre. Ur ett internationellt perspektiv har Sverige hamnat rejält på efterkälken, en trend som man nu hoppas ska vända. Forskningsfonden ser därför gärna projekt som rör både traditionella och sociala tjänstehundars påverkan på samhällsekonomin kommunalt, regionalt och nationellt samt hur deras arbetsinsatser värderas både ur brukarnas och samhällets perspektiv.

"Vi har gjort en allmän översyn av forskningsprogrammet, som bland annat syftar till att få in fler ansökningar när det gäller djurens påverkan på samhället och oss människor. Samtidigt strävar vi också efter att synliggöra katt och vill gärna se fler ansökningar om kattforskning" säger Agnes Fabricius, vd i Agria Djurförsäkring.

Ansökan om medel till forskning görs i två steg, en kortare presentation av projekt görs under april månad varje år och Fondens forskningskommitté väljer därefter ut ett antal projekt som bjuds in att göra en fullskalig ansökan under september månad. Information och anvisningar finns på Fondens webbplats www.hundforskning.se.

Utöver dessa projekt kan Fondens styrgrupp, bestående av representanter från Agria och SKK, bevilja medel till särskilda utvecklingsprojekt inom olika områden. Ett av dessa är doktorandprojektet "Knäledssjukdomarnas epidemiologi hos hund" på SLU i Uppsala under ledning av klinikveterinär Karolina Engdahl. Knäledssjukdomar är vanligt hos hund och orsakar ofta stora problem med långvarig håla och smärta, trots kirurgiska åtgärder, och fokus i denna femåriga studie ligger på att undersöka vilka riskfaktorer som bidrar till utveckling av patellaluxationer och korsbandsskador som hör till de vanligaste knäledssjukdomarna.

Vid 2020 års utlysning i steg 1 fick Fonden in 59 ansökningar, en grannliga uppgift för forskningskommittén att gå igenom och sedan välja ut ett antal som bjöds in att göra en fullskalig ansökan under september månad. I slutet av året vet vi vilka projekt som tilldelas anslag för forskning från och med 2021. Information om detta, samt om Fondens andra projekt finns på webben www.hundforskning.se.

NORDIC & INTERNATIONAL DOG SHOWS

MyDOG

GÖTEBORG

7-10 JANUARI 2021

Anmälan öppnar inom kort - se mer info på mydog.se

Välkommen till Nordens största hundevenemang

Meriter, certifikat och kvalifikationer:

- CACIB
- Svenskt certifikat
- CRUFT'S kvalificerande

Vi vill skicka ut våra varmaste tankar till alla som på olika sätt påverkas och drabbas av det nuvarande läget med anledning av covid-19. Vi arbetar för att stå redo när läget åter är under kontroll och för att du tryggt ska kunna besöka oss i januari.

VÄSTRA KENNELKLUBBEN

SVENSKA MÄSSAN THE SWEDISH EXHIBITION & CONGRESS CENTRE

I SAMARBETE MED